

Suomen Pankin nousevien talouksien
tutkimuslaitos (BOFIT)
Ilkka Korhonen

Muistio

29.4.2026
SP/FIVA-EI RAJOITETTU

Julkinen

1 (3)

Lausunto valtioneuvoston ajankohtais selonteosta ulko- ja turvallisuuspoliittisen toimintaympäristön muutoksesta

Lausunto antaa varsin realistisen ja suhteellisen kattavan käsityksen Suomen ulko- ja turvallisuuspoliittisen ympäristön muutoksista parin viime vuoden aikana. Ohessa joitakin huomioita analyysin syventämiseksi.

Selonteossa analysoidaan suhteellisen paljon Venäjän muodostamaa uhkaa ja sen kehitystä. Venäjän nykyhallinto on selvästi valmis käyttämään monenlaisia keinoja ml. sota edistämään omia tavoitteitaan. Selonteossa todetaan aivan oikein, että Venäjän uhkaan on varauduttava, vaikka sota Ukrainassa loppuisikin. Pakotteet ovat rajoittaneet Venäjän resursseja käydä sota ja varustautua, mutta sota on myös talouspolitiikan tärkein tavoite, eli tarpeen tullen muista menoista tingitään – kuten on viimeisen 1½ vuoden aikana tapahtunutkin enenevässä määrin. Sodan loputtua Venäjän sotilasmenot pysyvät korkealla tasolla. Toisaalta Venäjän taloutta ja yhteiskuntaa muuttaa selvä demografinen murros: Työikäinen väestö supistuu vähintään 4 % seuraavien kymmenen vuoden aikana.

Venäjän resurssien rajoittamisessa on tärkeää muistaa hiilivetyjen rooli. Venäjän vientituloista noin kaksi kolmasosaa on edelleen hiilivetyjä (raakaöljyä, öljytuotteita ja maakaasua) ja niistä saatavien verojen osuus on noin 20 % liittovaltiotason verotuloista. Kaikki toimenpiteet, joilla vähennetään Venäjän kykyä viedä etenkin öljyä ja joilla vähennetään hiilivetyjen

Suomen Pankin nousevien talouksien
tutkimuslaitos (BOFIT)
Ilkka Korhonen

Muistio

29.4.2026
SP/FIVA-EI RAJOITETTU

Julkinen

2 (3)

kysyntää maailmanlaajuisesti, heikentävät Venäjän kykyä varustautua tulevaisuudessa.

Vahvemman Euroopan unionin ja eurooppalaisemman Naton tavoitteet ovat erittäin kannatettavia. Mm. puolustusmenojen lisääminen edistää kumpaakin tavoitetta. Puolustusmenojen lisäämisen ohella on kuitenkin tarkasteltava menojen rakennetta ja puolustushankintojen koordinointia Euroopan tasolla – ja mahdollisesti myös samanmielisten maiden kanssa. Eurooppalaisissa puolustussektorin ostoissa eurooppalaisten tuotteiden ja järjestelmien osuus on edelleen suhteellisen alhainen. Lisäksi esimerkiksi Yhdysvallat käyttää Eurooppaa selvästi suuremman osuuden puolustusmenoistaan tutkimukseen ja kehitykseen. Mikäli Euroopan strategista autonomiaa halutaan edistää, eurooppalaisen puolustusteollisuuden tutkimusmenoihin ja yhteiseurooppalaisiin hankintoihin on panostettava selvästi nykyistä enemmän.

Ukrainan tulevaisuutta muovaa myös ja ehkä etenkin tuleva jäsenyys Euroopan unionissa. EU:n tulevat laajentumiskierrokset (Ukraina, Länsi-Balkan ja ehkä myös Islanti) edellyttävät myös muutoksia moniin EU:n sääntöihin ja toimintatapoihin. Pelkästään maataloudessa Ukrainan jäsenyys nykysäännöillä merkitsisi hyvin suurta järjestystä nykymaiden maataloussektoreille.

Kauppapolitiikassa Kiina muodostaa tällä hetkellä muulle maailmalle suurimman haasteen. Heikon kotimaisen kysynnän takia talouskasvua pyritään pitämään yllä vientiä edistämällä. Kansainvälisen valuuttarahaston tuoreen arvion mukaan tuotantoa ja vientiä subventoidaan summalla, joka

Suomen Pankin nousevien talouksien
tutkimuslaitos (BOFIT)
Iikka Korhonen

Muistio

3 (3)

29.4.2026
SP/FIVA-EI RAJOITETTU

Julkinen

vastaa noin neljää prosenttia Kiinan bruttokansantuotteesta. Koska Kiinassa on noin kolmasosa maailman tehdasteollisuudesta, näin valtava tuotannon ja viennin tukeminen vaikeuttaa kaikkien muiden toimintaa erittäin merkittävästi. Kiinan hallinto on selvästi haluton muuttamaan toimintaansa, eli tätä haastetta pitää pyrkiä suitsimaan Euroopan unionin omilla toimenpiteillä, mahdollisuuksien mukaan samanmielisten maiden kanssa yhteisrintamassa. Samaan ongelmavytyhtiin liittyy Kiinan kasvanut valmius käyttää esimerkiksi maametallien saatavuutta kiristyskeinona.

Liitteet

-

Jakelu

Ulkoasiainvaliokunta

Tiedoksi

Kirjoita tähän